

A' ROMAI TSASZARIÉS AP. KIRALYI FELSÉGA
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indált BÉRTSBŐL Pénteken 6. Januáriusban 1792.

Belső elegendes Tudósítatok.

Koronánk Örökösének *Ferentz Fő Hertzegnek F.* kedves élete párja *Fő Hertzeg Alfszony Mária Theresia*, 6 heti szerezés gyermek-ágyos benn ülésének végződésével, a' jövő Gyertya szentelő Bóldog Alfszony napján Apr. 2-dikán fog a' szokásban lévő Szentséggel nyilvánásagon éltettetni, melynek alkalmatóságával, le-betegedése után elsőben menvén a' Hertzegné közönségesen ekkor templomba, igen pompás Udvari gála fog ismet tartatni. — Az ide való Komendérozó Generál Gr. *Kinfszki* ő Excja meg-ujjitott jóvaslására már meg-vagyon erősítve azon plánum, melly szerint ezen-túl Bétsnek minden kapuji előtt egy-egy Lovas vigyázó hely legyen, a' honnan a' Lovaság minden uttzákon széllyel fog vigyázatra lovagolni; a' Glaszi-

kon, az az, a' Város és külső Városok között lévő mezőben, gyalog katonák léfznek el-olftva, kiknek szá- mokra bizonyos mezízeségnire egymástól vigyázó házak fognak kézfittetni. — Semmire nagyobb szük- sége Bétsnek nagyobb szüksége nintsen, mint a' titkos, és nyilván való tolvajok ellen való oltal- lomra. —

Azt mondják hogy az ifjú Gróf Pálfinak egy néhány napok múlva bizonyoson meg-esendő laka- dalmi tzeremoniája Eszterházán az Eszterházi Ant- tal ő Hgsége költségén fogna tartani. Ő Hertzég- ségének kedves élete párját az Ud. Dámák közzé méltóztatta ő Felsége. — Gróf Kohári Ferenz Udvari Titoknok Ur meg-mátkásodott az ifjú Gr. Károliné ő N-ga Testvérével Antonia Gróf kis Afz- szonyal, kinek a' Házasság-kötésben húsz ezer fo- rintot ígért mindjárt előre Afzszonyi ékességekre (smukra) 's gombostő pénzül, minden esztendőnként 3 ezer forintokat: azon esetre pedig ha talám öz- vegységre találna maradni, húsz ezer forint kélf pénz, 's esztendőnként hét ezer forintokat egész holta napjáig, jól nevelt. és mind természetére, mind személlýére nézve szép a' Gróf kis - Afzszony — Ő Felsége Caufarum R. Director M. Lányi Urat Re- ferendariusa tenni méltóztaték a' Magyar Kantzell- áriánál.

Ő Felsége valamint nem régiben a' Tudomá- nyoknak igazgatását, így közelebbről a' könyvek- nek fő Censuráját-is az Udvari Kantzelláriának ál- tal adni, és kegyelmesen rendelni méltóztaték: hogy ezentül minden ehez tartozó dolgok a' sze- rént, mint eddig a' Tudománybéli Commissio előtt folytanak, ezentül a' ki rendeltetendő Referenciék által az emlitet Kantzellaria előtt igazittassanak-él; melly szerént már a' tulajdonképpen való Censura Commissio meg- szülvén, a' Censurok az olyan munkákat, mellyeket egyedül tsak a' magok fe- leletekre sajtó alá botsáttani nem mérnek, helyes indító okaikkal egygyütt ezen Ud. fő Kantzella- riának fogják elejébe terjeszteni, e' pedig ő Felsé- gének magának fogja a' dolgot által adni.

Hogy

Hogy az ő Felsége emberi szeretete, melly szerént a' Törökökkel kötött békeség által, az Országoknak nyugodalmát, a' maga tartományainak izaporításánál előbb bétsüllete, jövendőre is fenn-maradhatson, ezt ő Felségének egy hiv tisztelője, egy emlékeztető pénz által vitte véghez. Ennek egy oldalán szemléltető Tser-kozorúnak belső ürefségén ezen szavak *Leopoldo II. Augusto.* — Köröskörül *Pietatis. in Genus. Humanum. Ergo.* — a' más oldalán pedig: *Quod. Cruentam. Caedibus. Populorum. Lauream. Sprevit. Imperium. Intra. Fines. Coercendo. Cives. Hostes. Servavit. Pace. Ultro. Data. Accepta. Orbi. Terrarum. Consuluit.* MDCCLXXX.

Bétsben a' le-folyt 1791-dik esztendőben 3568. fel-nőtt férjfi, 2931. afzszony emberek. 3398. fiú, 3200 afzszony gyermekek, és így 13097. emberek holtanak-ki e' világról. A' leg inkább uralkodo nyavaják pedig a' Cutta-ütés, és Rothasztó hidegek valának, mellyek közzül az első 636, az utolsó pedig 440 Lelkeket téve által az örökké valóságra Himlőben 149-en, szerentséilenségek által pegig 30-an halának-meg. — 11,022-ten születettének, de a' kik közzül 450 nen halva lettenek-el. — 2663 párok házosódtanak öszve. — És így 1791-ben 3060 fejjel haláloztanak kevesebben meg, mint 1790 ben 363-mal többen születettének, és az öszve házosódtaknak száma-is 367-tel nagyobb 1791-ben, mint —90-ben.

Az 1792-dik első újj esztendő napi Udvari gála olyan pompával méne véghez, a' millyenre a' F. Mária Therésia halála után Bétsiekül nem emlékezük. A' Nemes Magyar Testörző Seregnek is ekkor vala mostanság az a' szerentséje, hogy a' maga Fő Kapitánytól egész galában vezereletsék Udvari galára. Az Esterházi Hgi Háznak mostani feje H. Esterházi Antal vala ugyan-is, ki ezen seregét, bámulásig való szép rendet az Udvarbá bé-vezeté, haturól pedig a' Hertzegneknek Oberstl. Fija, H. Esterházi Miklós egyedül kíséré.

Az úgy nevezett Német *Arcier-Gárda*, vagy Darabontgárda-is egész gálában, fel-tartott lántsákkal gyalogla-bé a' maga lovagló Vezére lovas Generál Gróf *Nosztitz* után.

Minekutánna fel-gyülekeztek volna a' hivatalos Méltóságok ö Felseégekhez: tizenegy óra tájban Sz. Misére indúlt a' Ts. K. Familia, az említett Méltóságokkal egygyütt az Udvari Kápolnába. Végbe menvén az Isteni Tisztelet, vízfíza tért az egész F. Gyülekezet a' Ts. K. belső Szobákba, a' honnan tsak hamar az arany Szálásba mentek által. Itt, Tsászár és Tsászárné ö Felseégek *Ferentz* és *József* Fő Hertzegek, 's *Mária Clementia* és *Mária Anna* Fő Herz. Afzfzonyok, egy gazdag trónus alatt asztalhoz ültek, mellyen a' tálok, tányérok, kanalak, úgy nem külömben a' késeknek 's villáknak nyelei-is mind aranyból voltak. Körül vették a' Ts. Kir. Afztalt minden Méltóságok, 's nem tsak a' Gavallérok, hanem a' Dámák is állva udvaroltak. — Mindjárt az ebédlő Felseégek megett állottak a' Fő Udvar. Mesterek; Tsászárné ö Felseége megett pedig az Udvari Fő Mester - Afzfzony-is H. *Battyániné*. Udvaroltak *Antal* és *János* Fő Hertzegek-is, *Amália* Fő Hertzeg - Afzfzonykával egygyütt; de ezek tsak hamar meg-hajtották magokat, 's elmentek más szobába. — Az étkeket, Udvarnokok (*Aulae Familiares*) hordták-fel az Afztalra; az italt pedig a' Nemes Iffjak (*Edelknabok*). Minekutánna ivott volna Tsászárné ö Felseége: Fel lépett hozzája, az asztal' gráditsán H. *Battyániné*, 's kérte a' régi szokás szerint ö Felsegét, hogy szabaditaná-fel (dispensálná) a' Dámákat az álálítól. Kérérésére, kegyes választ nyert a' Hegné ö Felsegétől; 's ezzel a' Dámák mind el-özlottak az arany Szálából, és tsak a' Férjfiak udvaroltak. — Minekutánna jó izüen ettek és ittak volna ö Felseégek: fel-keltek az asztaltól, 's el-özlott a' fényes Gyülekezet.

Torda 24-dik Dec. — A' Báró *Splényi* Regementjének Kvártélyra lett el-helyheztetése és letelepedése így vagyon: Az első Batalion, és a' nevelő ház, Májor *Rouviere* Kommandója alatt, ebből 3 Kompánia Kolosvárott; egy Bátsba, és Szútsákban, egy Zilahon, és egy Somlyon. A' második Batallion; az Oberster, a' Stabbal és két Kompániával Medgyesen; egy Kompánia Fel-Vintzen; egy Szent-Mihályfalván, egy Tordán; egy Járába és Kis-Bányán. A' harmadik Batalionból Oberstlájdnánt *Adorján* alatt, négy Kompánia Besztertzen, egy Nagy-Sajon, egy Maros-Vásárhellyen. A' negyedik Batilion, második Májor *Augustinetz* alatt, Csernovitzbe és Gura-Humorán Bukovinában. — Ezen Decemberi hónapnak 12. 13. 14-dik napjain, közönséges nagy Gyűlést tartott N. Torda Vármegye Maros-Bogáton, melynek tárgya nem volt a' Tiszteknek újabb választása, mivel minden Vármegyei Tisztviselők, hogy a' következő Ország-gyűléséig meg-hagyattasanak, jónak ítéltetett; hanem kiváltképpen ezek voltak. **1-ször.** Mivel eddig a' N. Vármegye Tisztviselőinek semmi ollyas elejekben forma szerint szabott hivatal-béli sinor-mértékek, vagy ugy nevezett Infructiojok nem volt sohol az Hazában, és a' miatt vagy nem tudta minden elé-adódott történetekben a' Tisztviselő, mihez tartsa magát; a' kézben forgó törvény-is nem lévén minden esetekre elég világos: vagy ollykor edgyik Tisztviselő a' máliknak hivatalában elegyítette magát; e' végre még az Ország Gyűlésén tetfzett a' Státusoknak abban végzést tenni, hogy minden V-gye készittsen minden Tisztviselőnek köteleiségeiről *Projectumot*, köz-ítélet alá botsátandó Munkát, mellyet mindenik Vármegye a' következő Ország-gyűlése eleibe terjesztvén, azoknak egyben-vetésekéből és meg-fontolásokból készittésék egy közönséges sinor-mérték, mely minden V-gyékben és Székekben gyakorlásban vétefsék. Egy illyen Munka készittetvén ezen N. Torda Vármegyében, a' mostani Gyűlésen fel-is ol-

vastatott. 2-szor. A' Királyi Kegyelmes telfzésnek tellyesítése végett, fel-vévén a' N. V-gye Gyülease az Adó alá esett Nemeseknek ügyeket, 2 Commisliokat rendelt, hat-hat Személyekből e' Vármegyének Alsó és Felső két Rézfzire, mellyek széket ül-vén, annak eleibe vigyék az e' féle Nemesek bizonyító Leveleiket, és azok által meg-visgáltatván, a' Nemes Vármegyének referáltassanak. 3-szor. A' pereknek folytatására, a' Tek. Ország Státussainak végezésének tellyesítése végett, Diurnum, vagy napi fizetés mellett Birák választottak 12 személyekből, kik a' Fő Ispányi Elöl-alás alatt azon ügyes pereket folytatásák, mellyek a' Generális Székre tartoznak; de tsak úgy, hogy a' végzést a' G. Széknek referálják. Mellyet, mint főben-járó tárgyat, szivén tartván a' M. B. Fő Ispány Ur ö Nga, előre egy ehez képest alkalmaztatott hathatós Beszédet mondott a' N. Vármegyéhez, mellynek valóságos Mását ide zárva közleni kívántam a' Kurirral, A' választott Biráknak napi fizetésül végeztetett 3. r. forint, ha ugyan ez iránt még ez után igazítás nem tétetik. 4-szer. A' pereknek fel-vételében és igazításában való régi jussát örömmel meg-ujjította, az időknek hosszvas vizontagságai után a' N. V. Gyülease, és bizonyos elé-fordult pereket törvényesen fel-vévén folytatott. — Ide tézsem a' dolognak méltó vóltáért azt, a' mit bizonyos tudófitásból értettem, hogy N. Közép-Szolnok V-megyének ugyan ezen hónapnak elein Tasnádon tartott Közönséges Gyüleaseben esett, hogy midön kérdés támadott vólna arról, ha valyon azokon a' Nemeseken, kik a' réajok el-osztás szerént esett koronázási ajándék pénzt meg-adni talám el-mulatnák, mitsoda mód által lehetne a' tzélt tökéletesíteni? és némellyek az erőszakos eszközöket vitatnák az ilyeneknek kényszerítésekre: akkor ama' nagy szivü és az hazafiai szeretetnek lángjával buzgon égő ifjú Báró Ur, Báró *Vesselényi* Miklós Ur ö Nga önként száz aranyokat ajánla maga részéről ilyen ajándék pénzt, ilyen forma beszédekkel fejezvé - ki buzgó szivét;

Én ezt adom nem magam-vetéséből, nem-is azért, hogy én mások felett bővölködném, mert ezeknek nálam-is helyek vagyon; hanem azért, hogy ha némely szegény Nemesek ezen N. V-gyében léznek, kik a' tehetetlenség vagy más elégtelenség miatt e' kötelességben késedelmesek vólnának, azok ellen semmi erőszakos eszközökkel ne éllyenek, mellyek e' mostani szelid Országlásnak bódog idejéhez nem illenek egy Nemes embernek házában; hanem pótoltság ez által az a' meg-eshető tsorba, melly e' V-gyére rendeltetett Summát hijjánositaná. Ez, ha úgy esett, melly attól a' buzgó Szivtől ki-is telhetett; a' tselekedettel gyümölsöző leg-nemesebb indulatnak nevezetes remeke, mely méltó, hogy emlékezetben maradjon, és tiszteltesék. Én ezt tsak hallomásból írom, és tsudállom, ha így vólt, hogy onnan éppen a' kútfőből ki-nem árasztatott eddig széllyel minden-felé e' tselekedetnek hire. Ugyan ezen Nemes V-gyének akkori Gyűléséről hallottam, hogy az ottan találtató adozó Nemesek, kik jó bizonyágaikat bé-mutatták, már az adozás aloll valóssággal-is fel-fzabadítottak. — — Közönségesé tetetett már minden-felé Vármegyénként, Székenként, és Városokként az a' meg-betsülhetetlen Királyi Kegyelmes Akarat, hogy a' Kamarabéli Szolgálatokra Magyar Hazafiak, ama jó alkalmas Személyek projectáltassanak az eshető Vacantiákra. Imhol az Erdélyi egyik Nagyobb Sebnek már kéziti a' gyógyító flastromot Kegyelmes Fejedelmünknek orvosi keze! Vayon hát még balsamom Gileádban, hogy meg-gyittassék a' mi népünknek Leánya! — A' lokáig mosolygó meleg ősz téli formát váltott vala ezen hónapnak 8-dikától fogva, midőn fagyni kezde keményen, és tsak hamar háttára fel-veve bennünket az ifzonyú sár, sőt hó-is alkalmasint esék alá. De ismét lágyra változék hamar, már egy néhány napja, hogy esős, nedves, és majd szüntelen tartó ködös egétségtelen időjárása uralkodik. Már most sem tél, sem ősz; ha-

nem

nem félig sáros, félig fagyos köntösben jelenik meg Karátson.

Torda Vármegyei Fő-Ispány, M. Gy. Monostori B. Kemény Sámuel Ur ö Ngának Beszéde, mellyet mondott a' Vármegyének M. Bogáton Decemhernek 12-dikén tartott közönséges Gyűlésében.

Tekintetes Nemes Vármegye! — A' szaggató dühös árviz módjára árkából ki-nyomult hazafiui érzékeny sziveinken szaggatásaival mély árkokat mosott Hatalomnak a' Törvényeink által ki-intézett rendes árkába téregetésével első Közönséges Gyűlésünk ez, T. N. V-gye, mellyben a' N. V-gyék Törvényeinkben ki-szabott munkáságok határait egészfzen el-fogva mivelni kezdjük: szentelleye-meg a' Menyei Irgalom Mivünket, 's fordítsa azt N. Megyénk 's annak minden jó Tagjainak bóldogulására! Ez ugyan-is 27 siralmas éltendőknek elfolyások után első közönséges Gyűlésünk, mellyben az egészfzet illető közidolgoknak el-intézése után, ha kiknek peres ügyei léznek azoknak, elintását-is tárgyul fogjuk venni. Miről szolhatnék hát, T. N. V-megye! mostani örvendetes Gyűlésünkbe, mellyben ügyeink el-intezésére Birákat kell választanunk, nagyobb illendőséggel, 's nagyobb haszonnal, mint a' jó Birót tzimerező, 's azt az igaz ügyet el-fordító Birótól meg-külömbezettő tulajdonságokról; mellyekre figyelmeztvén választásunkba, előnkben igaz ügyet terjesztő véreink bóldogítása által N. Megyénket fogjuk bóldogítani.

Első 's leg-főbb tulajdonsága a' Jó Birónak a' tökéletes *Lelki esméret*, mellyel minden részre-hajlás nélkül itél a' szerint, a' mit igaznak lát lenni, 's abban nem tétováz, egyik félnek] a' másik felett nem kedvez, meg-adja kinek-kinek azt, a' mit a' törvényes igazság szerint tulajdonának vél lenni; és minden ki fogás nélkül abban gyakorolván magát tsendes nyugodalmat szerez magának, 's megnyeri önnön magának tselekedeteivel tapsoló meg-elége.

elégedését, melly egy nemes szív előtt a' Virtusnak leg-kezdvebb jutalma.

Második fő tulajdonsága a' jó Birónak az *Egyenes Ítélet*, mellyel az ítélet alá hozatott történetet annak meg-értt meg- vizsgálása után a' Törvényre alkalmaztatja: Eléggé meg-nem íratható annak a' Társaságnak állapota, mellynek Birái az egyenes ítéletben fogyatkoznak, nem lehet ugyan-is abban senki bizonyos leg- igazabb ügyének- is megnyerése felől.

Harmadik igen nevezetes tulajdonsága a' jó Birónak az *Alhatatóság* a' *Törvény* mellett: Meg-kell erre nézve a' Birónak a' maga Gondolatait, képzelt vélekedéseit tagadni, le kell azokról egézfzen mondani, hogyha szintén azok valamit igazságosabbnak sűgallanának- is lenni az ollykor igazságtalannak tettző törvénynél, meg-maradhason még-is tétozás nélkül a' Törvények mellett, mellyeknek szoross meg-tartására meg-esküdt.

Negyedik el-kerülhetetlen tulajdonsága a' jó Birónak a' *Kételkedés*; tsak ez által lévén a' meg-előző hibás-ítéletek' el-távoztatása lehetséges; mellynek, ha egyfzer gyökeret vert az Elmében, ki-írása szintén *Herculefi* munka. Nem kell a' Birónak senki szavának hitelt adni próba nélkül, mellyel a' vizgálásban rézfzésé tétetödnék, függöben kell a' dolognak tökéletes meg- vizsgálásáig hitét 's ítéletét tartani. De eilenben, hogy a' kételkedés a' Birót a' Társaságnak meg-betsűihetetlen kárával magát sem egy, sem más-felé meg-határozni nem tudóvá ne tégye.

Ötödik éppen ollyan el-kerülhetetlen tulajdonsága a' jó Birónak a' *fáradhatatlan szorgalmatos Munkáság*, mellyel a' meg- ítézés végett elejében terjesztett ügynek tökéletesen végére menni, annak leg-kifsebb rézfzet- is jó móddal meg vizgálni, 's éppen fenekéig által nézni törekedjék. Ezen meg- vizgálásnak nevezetesen elő segéllő eszközei, következésképpen a' jó Birónak felette szükséges tulajdonságai: a' *mindenekhez viseltetö betsület, nyájjaság,*

ság, szakadatlan figyelemetesség, a Titoknak megtartása 's az ítéletben elő fordult Dolgoknak szorossal halgatása.

Az Indulat meg-vakít 's nem engedi a' dolgot arról a' feléről néznünk, mellyről azt néznünk kellene.

Hatodik nevezetes tulajdonsága hát a' jó Birónak az *indulatoknak szivében ki-irtása*, és az ezzel együtt járó *Hideg-vér*. Le kell a' Birónak, a' minden Biráknak leg-felségesebb Biráját a' Nagy Istent követvén, harag tartást, gyűlölséges irigységet, félelmet, vétkes nyereség kívánást 's minden más az emberi szivet alatonítottó indulatokat; sőt le kell a' külömben az emberi szivet nagyon ékesítettő, 's eléggé nem ditsérhető indulatokat-is, a' millyennek a' szívetet, barátság, véreinkhez vonzó hajlandóságunk, vetkezni, 's ezeknek le-vetkezésével, meg-kell tulajdon maga szívetetét-is tagadni; a' Birói székben vive, le-nyomnák ugyan-is ezek élfzre vehetetlenül valamellyik peres-fél hafznára a' fontot, 's meg-károfittanák igazság ellen a' más félt.

Mind ezen erköltsi tulajdonságok-is nem elégségesek, T. N. V-gye arra, hogy valaki jó Biró lehessen, az elmének amaz dífzes, beszédemben hetedik és utolsó helyet foglaló tulajdonsága a' *Tudomány* nélkül. Meg-lehetnek ugyan-is valakiben a' fellyebb való tulajdonságok egy csoportban, 's el-fordithattya még-is az igaz ügyet, meg-igazithatja a' hamis ügyet tudatlanságból.

Ne szaggassuk-el egymástól, T. N. Vármegyeyt most midön édes Hazánk Nemes Státuszi és Rendjei, a' közelebbről lévő Ország-gyűlésein tett végzése szerint az Hites Afsefzorok közzül, a' peres ügyeknek el-intézésére Diurnum mellett bizonyos számmal Birákat kell választanunk, ezen tulajdonságokat egymástól, 's ne válasszunk fenkit-is egy vagy két, sőt három tulajdonságoknak-is benne fel talaltatásáért Biráknak, ha a' többek éppen nem, vagy, a' melly még veszedelmesebb lenne, az ezekkel ellenkező tulajdonságok találtatnak-fel ő benne.

ne. De ne szaggassuk-el ezen tulajdonságokat, T. N. V-gye! a' V-gye Afsefisorainak ez után lejendő választásában-is egymástól, mert szavok leszen ezeknek ennekutánna közönségesen a' peres ügyek el-látásában; 's ha rozfsz lelki-esméretű, hibás ítélletű, rózfre-hajló, ajándékot szerető, indulataikkal nem bíró, vélekedéseikben meg átalkodott, meg-elözö hibás ítéleteknek alája vettetett, a' Törvény világos szava mellett-is tétovázó, álhatatlan, a' munkában hamar belé tsömörlő, tudatlan, tsátsogó, figyelmezní nem tudó, vagy nem akaró ízemélyeket vá-lasztunk Afsefisorainknak, kegyetlenkedni fogunk az igaz ügyen, és sárban fog tapodtatni N. V-gyéknben az Igazság: Mellytől a' sz. Isten fogyhatatlan írgalmafsága szerint óltalmazzon.

Külső Országí Tadóftáfók.

A' Frantziáknak Királlya a' múlt Dec. 19-di-kén tudtára adatá a' Nemzeti-gyülésnek, hogy a' meg nem esküdött Papok ellen íratott Dekretomot meg nem erőfsíti; mellyre a' Gyülés tagjai füleiket sem mozdítva el-halगतának. *Dixit.* — A' *Nava-rából* a' *B. feli* Püspökségbe által jött 400 Fran-tzia katonákat az ő Oberstíernéjek vezérelte - ki a' zene-bona közepéröl. Ott vólt ugyan az Oberst - is : de által adta vólt a' Komandót a' feleséginek.

Azt kezdik hírefzteni, hogy a' Svédék Királ-lyá és az Orosz Tsáfzárné el-fogadták végre a' Frantziák Királlyának az ujj Conftituzió íránt ezekhez-is el-küldetett jelentését. Ha ez igaz, ugy tsak a' sokaktól előre el-láttatott politikája az Orosz Udvar-nak tellyesedik-bé; mert ez szerint a' Tsáfzárnének a' Frantzia Printzek mellett való fogása nem egyéb-re való lett vólna, hanem hogy ez által a' Prufz-fzus Király és a' Tsáfzár elegyedjenek belé, mint a' Német Birodalomnak nagyobb fejei, a' Fran-tziákkal való zenebonába, és az alatt az Orosz Ud-var a' Svéd Király Familjájából egy Fejedelmet ültetsen belé a' Lengyel Tronusba.

A' Király és a' Tsászárné között kötött Szövettség punktumai igen fontosoknak mondatnak lenni. A' mik bizonyosok és olyanok ezek közzül, hogy nem titkoltatnak, még eddig csak ezek u. m. — Költsönösön 12-ezer emberekkel és 12 hadakozó Linéás hajókkal segítik egymást: de Svétzia nem tartozik a' Muszkát a' Törökök ellen segíteni. — Muszka Ország egy nagy summa pénzt, és 8 ezrtendőkig, míg t. i. ezen Szövettség nyúlik, minden ezrtendőként Subsidiumot, Segittő-pénzt ad a' Svéd Királynak. — A' belső Zenebonák Rebelliok ellen egymást oltalmazzák. — Végre, a' Svétziai Korona örökösse végye magának feleségül a' Muszka örökös Nagy Fejedelemnek egyik Leányát. — Ezen szoross *Muszka* és *Svéd* Szövettség még vagy keserves lehet valaha Lengyel Orzágnak, vagy ötöt annyira Orosz és Svéd oltalom alá vetheti, mint ha soha osztozni sem kellene másoknak többet belőlle.

Svétziából ezt írják, hogy már leg kisebb kétség alá lintsen vettelve, hogy a' Svéd Státusok az Orzágnak Finántzzia-béli 's más egyéb hibijeire nézve kevés idő mulva öszvene fognának gyülekezni, de nem Stokholmban, hanem *Nordlánd* nevű Tartományban *Geflében*.

A' Lengyel nagyobb Uraságok közzül igen sokan kezdenek nem csak *Jaszsziba*, hanem *Pétersburgba*-is költözödni, kik itt nem a' Máj. 3-dikán bé hozatott Lengyel Constitutzionak meg-erősítését, hanem le-rontását munkálódják. A' még máig is *Jaszsziban* mulató *Potokkiról* erősítik, hogy minden örökségeit a' meg-boldogult *Potemkinnek* ígérte vólt olly fel-tétel alatt, ha a' Lengyel Koronát a' *Potokki* Házhöz ragaszthatná.

Lüttikh és *Brábántzia* az 1792-dik ezrtendőben is nem alább való matériákkal akarnak kedveskedni az ujjságon kapó Olvasóknak, mint a' le-folyt 1791-ben. — A' békételen Brabántziaiak *Hennegauban* egy *Mobege* nevű Frantzia Városotkában Belgiumnak határ-szélében válofztottak helyet az öszve-gyülekezésre, melly Gyüléseiket a' *Brabántziai*

tziai Országnak Klubjának nevezik, és nem különben járnak ide öszve, mint hajdon tsak 18 ezteendőkel-is ez előtt *Stiriából* a' Paraszatok 's még némelly vélek szomszédság Magyar Országiak-is *Kolumbia Várofsába* a' *Rénus* vize mellé, az akkori idő-béli minden 7 ezteendők alatt egyfzer ujja meg-növő *Tsuda-tévő* szakállnak le-beretválására. — Azt írják innen, hogy *Frantzia Ország* segittséget ajánlott *Brábántziának*. — — *Brüszjelből* pedig, hogy a' harmadik Státus nem ígerte még a' Fejedelmeknek az úgy nevezett *Subsidiumot*.

A' *Lüttikkhi* Patrioták pedig már ennél-is sokkal nagyobb lépéseket tettek, és nyilvánágon munkába vették azon eszközöket, mellyek által az *Avénio-béliek*, a' mint már tudjuk, fel-tett tzeljokra tökéletesen el-jutottanak. Valami tizenketten ezen *Lüttikkhi*ek közzül nem régiben *Párisban* a' *Nemzeti-gyűlés* előtt meg-jelenvén olyan alyánláft tettek, hogy a' *Lüttikkhi* nemzet, valamint *Avénio*, magát mindenben a' *Frantzia Konstituzió* alá vetni, ennek szabadságaival élni 's *Frantzia Orzággal* egészzen egyesülni kíván, melly szerént a' *Nemzeti-gyűlésnek* oltalmát kéri, és reméli-is. — Sőt még ennél többet-is irhatunk a' *Lüttikkhi*ekről, u. m. hogy egy *Nemzeti Regimentnek* ki-állítására-is a' *Nemzeti-Gyűléstől* magának engedelmet kére; mellyet ez nékiek könnyen meg-engedett, és ezen *Regimentnek* öszve-gyűlésére-is egy *Duai* nevű *Frantzia városotska* rendeltetett a' *Frantzia Orzági Belgiummal* határos szélekben, melly nem igen meszfe esik azon helyhez, a' hol a' ki-vándorlott *Brábántusok* formáltak a' magok fellyebb említett *Klubjokat*.

Meg-jegyzések. — Az *Auftriai Begiumban* lévő *Sergeknek* erősitésére 15-ezer fejből álló *Auftriai fegyveresek* vettek parantsolatot ismét az ide való indulásra. — *Moszfziő Vandernót* is 3 ezere magával fülel *Brábántziának* határjai mellett, nem különben mint a' *Harkas*, az akol mellett, remél-

remélvén *per expectationem Casuum similibus*, az alkalmatosságot, mellyet a' maga hasznára fordithasson. — Ezek már közönséges dolgok: hanem ezen következők még nem egészen bizonyosok, u. m. hogy a' Fő Hadi Tanács, sürgeti azon hat ezer Embernek ki-állítását, melyre kötelezte magát Magyar Ország — és hogy a' három *Horváth* Húzás Regimentek, mellyek az utolsó Prufszus háború után meg szüntek lenni, most újra fel-állittatnak.

Tudósítások:

Az 1791-dik esztendőben Sept. 12-dikétől fogva Okt. 14-dikéig tartott Ev. Ekl. 'Sinatnak két Deputátusai által u. m. *Plachi András Turótz-Szent Mártoni* T. Lelki Tanító, és *Császár András Gömör-Vármegye'* Fő Notáriusja által meg-iratott Diáriumokból készittetik, és elő-fizetésre Deák nyelven ki-fog adattatni egy olyan Diárium, melly ezen 'Sinaton meg-történt dolgokat hízelkedés nélkül, 's minden Kritikával együtt magában foglalja, és a' mint remélhetni, minden tsetépatés rá-galmazásoknak véget fog vetni. A' munkához egy réz táblán való rajzolat-is járul, és annál oltsóbb leszén, mennél többen fogják neveiket az elő-fizető Urak fel-irni: kiknek száma még bizonytalan lévén, az ára a' munkának most előre meg nem határozathatik, hanem nagy sziveséggel kérttetnek mindenek, kik ezt magoknak meg-szerezni szándékoznak, hogy elő-fizetésképpen az alább meg-nevezendő helyeken neveket fel-jegyeztetni el né mulassák, mert tsak annyi Exemplárok nyomtattatnak, a' mennyin az elő-fizetők fognak tanáltatni. Arra kérttetnek pedig másodszor, hogy neveiket a' jövő Februáriusnak végéig fel-jegyeztetni méltoztassanak

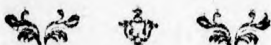
Bétsben, *A' Magyar Kurirnál.* — Budán és Pesten *Weingand* és *Strohmeyer* Könyv-árosoknál.
 — Késmarkon *Podkonitzky* Profelsőrnál.

Kafán, T. Mayer Urnál. — Besztertze - Bányán, Lovich Prof. Urnál. — Azon kívül pedig mind két valláson lévő Ev. T. T. Esperest Urak kérettetnek bizodalmason, hogy ezek-is ilyen Subscripciokat fel-ízedni és hozzám t. i. Plachi András-hoz Thurotz - Szent - Mártonba, a' hová az utolsó Posta Thurotz - Zámbokrét, küldeni ne terheltesenek:

Historisch politisches Journal der kaiserl. königl. Erblande. Ez egy olly hónapos Irás, melly a' két Magyar Hazákban-is köz figyelmetességet érdemel. Három fő tzéljai vagynak az azt ki-adó Társaságnak: *először* hogy a' Tsászári, 's Királyi Birodalomban lévő Országokat, azoknak Polgári állapotjokat mind a' külső, mind a' belső Nemzetekkel közelébből meg-esmertethesse; kiváltképpen pedig az egy Uralkodó alatt lévő Lakosoknak történeteiket, mellyek a' Hazafiakat figyelmetessékké tehetik hitelesen adja-elő. *Másodszor.* Kötelezi magát arra a' Társaság, hogy a' Tsászári 's Királyi Birodalomban időről időre kézre kelendő nevezetesebb Irásokat, azoknak rövid, és tökéletes foglalataikkal együtt, sőt minden tudományi dolgokat közönségessékké fog tenni. *Harmadszor.* Minden darabjában ezen hónapos Irásnak, a' külső Országok' nevezetesebb történetei is rövideden elő adattatnak, hogy a' szerint mind a' külső, mind a' belső történeteket maga előtt látván az Olvasó, minden különös Orzágnak Polgári fekvéséről annyival helyesebben ítélhessen. A' mi a' Magyar Orzági tudományi állapotokat illeti, a' Társaság azokról-is rend szerint fogja tudósítani az Olvasókat, és kéri a' Magyar Tudósokat, hogy veie mint tulajdon, mind más Hazafi Társaik' munkájit, a' foglalataknak rövid elő-adásával közöljék, mellyeket Cugyan németül, de helyessen fordítva kívánnyol Irásaiba iktatni. *Tsak ez' egy tekintetre nézve*

mélte

méltó e' munka, hogy a' két Magyar Hazákban is el-terjedjen, és a' ki-adóknak tzejlja, melly a' Magyar Nemzetnek-is, 's kivált a' hazai Litteraturának, midön az a' külső 's belső Nemzetek előtt is esmeretessé tétetik, ditsőségére szolgálhat, elő-fegittessék. Nemzeti Irójinknak-is nem tudom mi lehetne még most, midön Hazájok bóldogítására törekedéseknek vagy semmi, vagy igen kevés bérét vehetik, vagy még talám kárát-is vallyák, nagyobb jutalmok, mintha a' Nemzeti igen kevés számú olvasókon kívül, hírek és nevek a' külső idegen Nemzetek előtt is esmeretessé tétetnék; ez a' valóságos ösztöne a' ditsőségre törekedésnek, és a' litteratori pálya-futásnak egyetlen tzejlja.

A' kik ezen hónapos Irást meg-szerezni akarják a' leg-közelébbi minden Posta Statziokon fél esztendőre 3 forintjával előre fizethetnek, vagy pedig egyenesen a' Bétsi Ts. Kir. Fő Posta hiválhoz útasíthatják az elő-pénzt, valamint a' Kurir, és más Ujjságokért, illy tzim alatt: *An das kaiserl. königl. Oberst Hof Post Amt in Wien*, a' Levélben belől, vagy a' boritékra ez lévén írva: *für das Historisch politische Journal der kaiserl. königl. Erblande*. Minden különös darabot, melly nyoltz árkusokból álló nyoltzad rétbén jó papirosra nyomtatva, a' hónapok' kezdetével fogják Postán, minden fizetés nélkül venni az Elő-fizetők, tsak hogy a' hatodik darab vételével a' következő fél esztendőre is egybe jelentsék magokat, ha akarják e' meg-tartani vagy sem, hogy a' Ki-adók magokat a' nyomtatásban mihez tudhassák tartani. — Már ugyan a' most folyó hónapra ki-adattatott az első darab, mindazáltal még most-is lehet előre fizetni, és az Elő-fizetők a' már ki-jött darabot a' következőkkel együtt vehetik.